

L I T E R A T U R A

Pulpán L. (sic.-ex err.typogr.-recte : J.Pulpán) - J.R.Winkler, 1984 :
Syntetická verzia Newmanovej zvlhčovacej plechovice. ("Suchý" variant
dlhotrvajúceho uchovávaní hmyzu v trvalo vláčnom stave pomocou benzín-
u alebo tetrachlórmetánu podľa Pulpána a Winklera.). Múzeum (Bratis-
lava) 29 (1) : 17 - 19.

V úvodu pojednání je popsána Newmanova rozvlhčovací plechovka v původní podobě. Je to účinné, byť velmi jemné rozvlhčovaadlo, běžně používané entomology v angloamerických zemích, zejména lepidopterology. Naproti tomu u nás je tato pomůcka téměř zcela neznámá.

Je to dokonale těsnící plechovka obsahující vrstvu jemně rozdrceného vavřínového listí, na kterou se klade vrstva entomologického materiálu, který má být rozvlhčován a který může být trvale vláčny po prakticky neomezenou dobu. Má tedy stejný funkční efekt jako autory vyvinutá klasická "mokrá" ethylacetát-benzín / tetrachlormetanová metoda, ovšem s tím rozdílem, že ji lze použít i pro ten hmyz, který nesnáší přímé zvlhčení.

Porovnání obou těchto naprosto odlišných metod a teoretický výklad jejich shodného účinku (bližší viz ve výše citované práci) autory vedly k myšlence konstrukce umělé varianty Newmanovy rozvlhčovací plechovky :

V jakékoli vhodné, dobře těsnící, neporézní nádobce (název "plechovka" je ponechán toliko z historických důvodů) se vavřínové listí, které odpařuje jednak vodní páru, jednak výpary s ní ani v plynné fázi nemísitelných terpenických silic, se nepoužije vůbec, nýbrž se nahradí dvojicí navzájem nemísitelných látek, dodaných uměle a přímo.

Dovnitř se upevní dvě zcela malé nádoby, z nichž každá obsahuje kousek vhodné výplně (např. vata, přírodní houba, molitan a pod.). Výplň jedné nádoby se prosytí vždy vodou, výplň druhé vhodnou kapalinou s vodou nemísitelnou (nejlépe benzínem). Zbytek zůstává zcela suchý.

Upevnění malých nádobek může působit určité nesnáze, protože mezi komerčními druhy lepidel prakticky neexistují takové, které by trvale odolávalo plynné směsi vody a organického rozpouštědla. Proto je nutno např. plech spojovat nýtováním nebo letováním, sklo natavením skleněné přepážky a pod.

Syntetickou verzi Newmanovy rozvlhčovací plechovky je možno vybavit měkkým dnem (korek, plst a pod., nikoli však např. pěnový polystyrén), čímž se zvýší univerzálnost jejího použití.

Zařízení skvěle vyhovuje, pro jeho přípravu je však nutno použít vyhovujících vhodných materiálů (lépe vyhovují materiály přírodní, četné plastické hmoty naproti tomu jsou mnohdy zcela nevhodné).

Josef R. Winkler.